

Eş Desteğinin Aile Huzuruna Etkisi

The Effect of Spousal Support on Family Tranquility

Hacer AKTAŞ¹, Erhan AKTAŞ², Sema SAL³

¹Milli Eğitim Bakanlığı

· hacerahtas5525@gmail.com · ORCID > 0000-0001-9910-9791

²Milli Eğitim Bakanlığı

· erhanaktas38@gmail.com · ORCID > 0000-0001-9994-6346

³Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Çocuk Gelişimi Bölümü, Samsun

· semasal3555@gmail.com · ORCID > 0000-0003-2663-2068

Makale Bilgisi/Article Information

Makale Türü/Article Types: Araştırma Makalesi/Research Article

Geliş Tarihi/Received: 03 Nisan/April 2023

Kabul Tarihi/Accepted: 07 Temmuz/July 2023

Yıl/Year: 2023 | Cilt-Volume: 3 | Sayı-Issue: 2 | Sayfa/Pages: 161-184

Atıf/Cite as: Aktaş, H., Aktaş, E., Sal, S."Eş Desteğinin Aile Huzuruna Etkisi"

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Kadın ve Aile Araştırmaları Dergisi 3(2), Aralık 2023: 161-184.

Sorumlu Yazar/Corresponding Author: Hacer AKTAŞ

EŞ DESTEĞİNİN AİLE HUZURUNA ETKİSİ

ÖZ

Araştırmada evli bireylerin evliliklerinde hissettikleri eş desteği ve aile huzuru düzeyleri cinsiyet, yaş, evlilik süresi, çocuk sayısı, bir işte çalışma durumu, eşin bir işte çalışma durumu demografik değişkenleri açısından incelenmiştir. Çalışma grubu 330 kadın, 117 erkek katılımcı olmak üzere toplamda 447 katılımcıdan oluşmaktadır. Bireylerin evliliklerinde hissettikleri eş desteği düzeyini belirlemek amacıyla “Eş Destek Ölçeği”, ailede hissedilen huzur, yıpranma ve hoşnutsuzluk düzeylerini belirlemek amacıyla “Aile Huzuru Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırmada katılımcıların sosyodemografik durumlarını belirlemek amacıyla araştırmacılar tarafından hazırlanan “Kişisel Bilgi Formu” kullanılmıştır. Araştırmada yapılan tüm istatistiksel hesaplamalar SPSS 22.0 V istatistik paket programı ile elde edilmiştir. Katılımcıların Eş Destek Ölçeği ile Aile Ölçeği toplam puanları ile alt boyut toplam puanları arasındaki ilişki Spearman korelasyon testi ile belirlenmiştir. Araştırma bulguları standart sapma, ortalama ve IQR değerleri olarak gösterilmiş olup sonuçlar $p < .05$ anlamlılık düzeyinde değerlendirilmiştir.

Eş desteği ve aile huzuru düzeyleri cinsiyete göre farklılık göstermekte olup erkek katılımcıların algıladıkları eş desteği ve hissettikleri aile huzuru düzeyleri kadın katılımcılara göre daha yüksektir. Algılanan eş desteği evlilikte geçen süreye göre farklılaşırken aile huzuru düzeyinde evlilikte geçirilen süreye göre farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Katılımcıların çocuk sayısına göre aile huzuru ve eş desteği ölçeğinin bazı alt boyutlarında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Bireylerin hissettikleri eş desteği ile algıladıkları aile huzuru arasında pozitif ve güçlü bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Eş Desteği, Aile Huzuru, Evlilik.

THE EFFECT OF SPOUSAL SUPPORT ON FAMILY TRANQUILITY

ABSTRACT

In the research, spouse support and family tranquility levels felt by married individuals in their marriage were examined in terms of demographic variables such as gender, age, duration of marriage, number of children, employment status, and spouse's employment status. The study group consists of a total of 447 participants, 330 female and 117 male participants. “Spousal Support Scale” was used to determine the level of spousal support individuals felt in their marriage, and “Family Tranquility Scale” was used to determine the level of peace, weariness and contentment felt in the family. In the research, “Personal Information Form” prepared by the researchers was used to determine the sociodemographic status of the participants. All statistical calculations made in the research were obtained with

the SPSS 22.0 V statistical package program. The relationship between the participants' Spousal Support Scale and Family Scale total scores and sub-dimension total scores was determined by Spearman correlation test. Research findings were shown as standard deviation, mean and IQR values, and the results were evaluated at $p < 0.05$ significance level.

Spousal support and family tranquility levels differ according to gender, and male participants' perceived spousal support and family tranquility levels are higher than female participants. While perceived spousal support differed according to the time spent in marriage, it was determined that the level of family tranquility did not differ according to the time spent in marriage. It is seen that there is a significant difference in some sub-dimensions of the family tranquility and spousal support scale according to the number of children of the participants. It has been determined that there is a positive and strong relationship between the spousal support that individuals feel with their perceived family tranquility.

Keywords: Spousal Support, Family Tranquility, Married.

GİRİŞ

Evlilik, birbirinden farklı talep, ihtiyaç ve ilgilere sahip iki insanın bir araya gelmesini sağlayan, bireylerin gelişmesinde etkin rol oynayan, toplumsal normlar ve yasalarla belirlenmiş birlikteliktir (Ersanlı & Kalkan, 2008). Evlilik, yetişkin bireyin hayatında önem arz eden kararlardan biri olmasıyla birlikte sosyal hayatın temelini oluşturan aile kurumu için önemli adımdır (Kublay & Oktan, 2015).

Hayward & Zhang (2006) evliliği çiftlerin yaşantılarından doyum almalarına yardımcı olan, bireylerin genel olarak sağlığını iyi hale getiren sosyal bir kurum olarak tanımlamaktadır. Bu bağlamda evlilik veya aile kurmak bireyin kendini iyi hissetmesine, huzurlu bir yaşam sürmesine olanak tanınması açısından büyük öneme sahiptir. Aldous (1996)' a göre bireylerin yaşamlarını daha anlamlı hale getirmeleri başarılı, iyi ve huzurlu bir evlilikten geçmektedir. Evliliklerde eşler arasında sunulan duygusal destek; bireyin kendini kıymetli olduğunu, eş tarafından sevildiğini, evliliğinde saygı gördüğünü ve birey olarak önemsendiğini hissetmesine olanak sağlamaktadır.

Yıldırım (2004) yaptığı araştırmada eş desteğini; takdir etme desteği, sosyal ilgi desteği, duygusal destek, maddi ve bilgi desteği boyutlarında ele almaktadır. Evliliklerde akrabalarla ilişkiler, boş zamanların değerlendirilmesi ve eşe ayrılan zaman, ev içi sorumlulukların paylaşımı, çocuklara ilişkin problemler, gelirin idaresi, karar verme ve sorun çözme becerileri, duyguların yansıtma şekli,

beklentiler, değerler ve amaçlar ile ilgili olarak görüş ve gayretlerini düzenlemeleri, çiftlerin ilişkilerindeki uyumda etkili olmaktadır (Şener & Terzioğlu, 2002). Dehle vd. (2001), eşinden önemli düzeyde destek alan bireylerin daha yüksek evlilik doyumuna sahip olduklarını ifade etmektedir.

Evliliklerdeki mutluluk ve başarı; fiziksel, duygusal ve sosyal yakınlıkla bağlantılıdır (Çağ, 2011). Evli çiftlerin birbirleriyle duygu, düşünce ve beklentilerini paylaşabilmeleri, sosyal yakınlık ve anlaşmazlıklarla baş etme becerileri evlilik doyumunu aynı zamanda evlilikteki memnuniyeti artıran önemli bir faktördür (Batık & Kalkan, 2017). Batık (2019) araştırmasında duygusal desteğin; eşler arasında bireyin değer gördüğünü, saygı duyulduğunu, sevildiğini, değerli ve önemli olduğunun göstergesi olduğuna değinmektedir. Cutrona (1996) ise eşten alınan desteğin çeşitli şekillerde evlilik doyumuna katkıda bulunabildiğini ifade etmektedir. Kişinin anlaşılma arzusu, sevgi ve ilgi görme isteği, kıymetli olduğunu ve güvende olduğunu duyumsaması gibi gereksinimleri duygusal destek ile sağlanabilmektedir (Cohen & Wills, 1985). Algılanan eş desteği ve destek davranışları çatışmaların çözümüne katkı sunmaktadır. Eşler arasındaki bağı güçlendiren iletişim ise evlilikleri devam ettirmede önemli role sahiptir. Buradan hareketle bireylerin algıladıkları eş desteğinin başarılı ve mutlu bir evlilik yaşantısında, aynı zamanda evliliklerin sürdürülmesinde önemli bir role sahip olduğu anlaşılmaktadır.

Aile huzuru kavramı alan yazında yeni bir kavramdır. Ancak geçmişten günümüze aile huzuru bireylerin evliliklerin sürdürme ya da evliliği bitirme kararının da gereğesidir. Ülkemizde birçok birey sağlıklı, mutlu ve başarılı bir evliliği ya da aileyi tanımlarken “aile huzuru” tabirine yer vermektedir. Aile huzuru; aileden duyulan genel hoşnutluğun, bir diğer deyişle memnuniyetin ya da mutluluğun ifade ediliş şeklidir (Özdemir, 2020). Sardoğan & Karahan (2005)’a göre iyi bir evlilik ilişkisi, eşlerin evlilikteki memnuniyetini etkilerken, diğer yandan eşlerin psikolojik sağlığını da korumaktadır. Bertoni & Bodenmann (2010) evliliklerde eşlerin birbirlerini dinlemesi, iletişim kurması, anlaması ve anlaşıldığının hissedilmesi evlilikteki mutluluğu, doyumu ya da başka bir deyişle huzuru olumlu yönde etkilediğine değinmektedir. Bu doğrultuda evliliklerin sürdürülmesinde eş desteğinin yadsınamaz bir paya sahip olduğunu ifade etmek mümkündür. Ailede huzuru; genel hoşnutluk ve derin yıpranmalar alt boyutları çerçevesinde değerlendirilebilir. Ailede duyulan memnuniyet ve aile ortamındaki mutluluk, genel hoşnutluk olarak ifade edilirken, aile ortamında hissedilen yılgınlık, tükenmişlik ve memnuniyetsizlik durumu derin yıpranmalar olarak açıklanabilir (Özdemir, 2021).

Evlilik ailenin tamamlayıcı bir parçasıdır. Ailede huzurun sağlanmasında eş desteğinin önemli bir rolü olabileceği düşünülmektedir. Araştırmada eş desteği ile aile huzuru arasındaki ilişki araştırılırken bu iki kavramın yaş, cinsiyet, evlilik süresi, çocuk sayısı, bir işte çalışma durumu veya eşin bir işte çalışma durumunun da evli bireyler açısından farklılık yaratıp yaratmadığı incelenmek istenmiştir. Elde edilen bulguların alan yazına katkı sunacağı düşünülmektedir.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Araştırmada, mevcut durumu tespit etmeyi amaçladığı için nicel araştırma yöntemi kapsamında betimsel nitelik taşıyan tarama deseni kullanılmıştır. Araştırmalarda kullanılan tarama desenleri, bir durumu olduğu şekliyle tasvir etmeyi amaçlayan ve durum ya da durumlar arasındaki ilişkiyi neden sonuç ilişkisi anlamaksızın araştırmaya dayanan bir yaklaşımdır (Karasar, 1999).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, Samsun ilinde yaşamakta olan evli bireyler arasında tesadüfi örnekleme ile belirlenen ve çalışmaya katılmaya gönüllü olan 330 kadın, 117 erkek olmak üzere toplam 447 evli birey oluşturmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Veriler; araştırmacıların oluşturduğu ve 6 demografik bilginin istendiği Kişisel Bilgi Formu, Eş Destek Ölçeği (Yıldırım, 2004) ve Aile Huzuru Ölçeği (Özdemir & Bakiler, 2021) ile elde edilmiştir.

Kişisel Bilgi Formu

Formda, araştırmaya katılan bireylerin cinsiyetleri, yaşları, evlilikte geçirdikleri süre, sahip oldukları çocuk sayısı, kişinin çalışma durumu ve eşinin bir işte çalışma durumunu içeren sorular yer almaktadır.

Eş Desteği Ölçeği (EDÖ)

Eş Desteği Ölçeği, Yıldırım (2004) tarafından evli bireylerin algıladıkları eş desteği düzeylerini ölçebilmek amacıyla geliştirilmiştir. Eş desteği Ölçeği 3'lü likert dereceleme şeklinde puanlanmakta olup 27 maddeden oluşmaktadır. Ölçek; 4 alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçekte 10, 20, 24 numaralı maddeler ters puanlanmaktadır. Ölçekten alınan puan yükseldikçe algılanan eş desteği artmaktadır. Ölçeğin Cronbach Alpha iç tutarlık katsayısı .95 ve test tekrar test katsayısı .89 olarak belirlenmiştir (Yıldırım, 2004).

Araştırmada, katılımcıların Eş Destek Ölçek maddelerine verdiği cevapların iç tutarlılığını kontrol etmek amacı ile güvenilirlik katsayıları (Cronbach Alpha) hesaplanmıştır. Ölçeğin iç tutarlılığının .96, duygusal destek alt boyutunun iç tutarlılığının .9, maddi yardım ve bilgi desteği alt boyutunun iç tutarlılığının .86, takdir

etme alt boyutunun iç tutarlılığının .88, sosyal ilgi alt boyutunun iç tutarlılığının .72 olduğu tespit edilmiştir.

Aile Huzuru Ölçeği (AHÖ)

Aile Huzuru Ölçeği, Özdemir ve Bakiler (2021) tarafından ailede hissedilen huzurun ölçülmesi amacıyla geliştirilmiştir. Aile Huzuru Ölçeği 15 maddeden oluşmakta ve 5' li Likert tipinde puanlanmaktadır. Ölçek, genel hoşnutluk ve derin yıpranmalar olmak üzere 2 alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin 8.,9.,10.,11.,12.,13.,14. ve 15.maddeleri ters puanlanmaktadır. Ölçekten alınan toplam puanların yüksek olması algılanan ya da hissedilen aile huzuru düzeyinin yüksek olduğu şeklinde yorumlanmaktadır. Ölçeğin Cronbach Alpha iç tutarlık katsayısı .95 olduğu ve ölçüt geçerliliğine ilişkin korelasyon değerlerinin .65 ile .82 arasında olduğu belirlenmiştir (Özdemir ve Bakiler, 2021).

Araştırmada, katılımcıların Aile Huzuru Ölçek maddelerine verdiği cevapların iç tutarlılığını kontrol etmek amacı ile güvenilirlik katsayıları (Cronbach Alpha) hesaplanmıştır. Ölçeğin iç tutarlılığının .96, genel hoşnutluk alt boyutunun alt boyutunun iç tutarlılığının .95, derin yıpranmalar alt boyutunun iç tutarlılığının .93 olduğu tespit edilmiştir.

Veri Toplama Yöntemi

Çalışma verileri, Google Forms aracılığıyla online olarak toplanmıştır. Katılımcılar tesadüfi örnekleme yöntemiyle seçilmiş olup evli bireyler tarafından gönüllüğe dayalı olarak ölçeklerin doldurulması istenmiştir.

Verilerin Analizi

Verilerin istatistiksel değerlendirilmesinde öncelikle araştırmanın normallik varsayımı hesaplamaları yapılmıştır. Normallik varsayımı hesaplamalarında Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk testleri uygulanmıştır ($P<.05$). Çalışmada, ölçek puanları ile alt boyutlarından elde edilen puanlarının cinsiyet, çalışma durumu, eş çalışma durumu değişkenlerine göre farklılık gösterip göstermediği Mann Whitney U testi ile tespit edilmiştir. Yaş, evlilik süresi, çocuk sayısı değişkenlerine göre farklılaşma durumu ise Kruskal Wallis H testi ile belirlenmiştir. Ayrıca araştırmaya katılan bireylerin Eş Destek Ölçek ve Aile Huzuru Ölçek toplam puanları ve alt boyut toplam puanları arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla Spearman korelasyon katsayıları hesaplanmıştır. Araştırma bulguları $p<.05$ önem seviyesine göre anlamlı kabul edilerek yorumlanmıştır. Araştırmanın istatistiksel hesaplamalarının tamamı SPSS 22.0 V istatistik paket programı kullanılarak yapılmıştır.

Etik Kurul İzin Bilgileri

Yapılan bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur.

Etik Değerlendirmeyi Yapan Kurul Adı: Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik Kurulu

Etik Değerlendirme Kararının Tarihi : 29/04/2022

Etik Değerlendirme Belgesi Sayı Numarası: 2022/291

BULGULAR

Araştırmannın bu bölümünde, Eş Destek Ölçeği ve Aile Huzuru Ölçeği’nden alınan puanlara ilişkin istatistiksel veri analizi sonucunda elde edilen bulgular yer almaktadır. Elde edilen bulgulara dayalı olarak açıklama ve yorumlar yapılmıştır.

Araştırmannın katılımcılarına ait demografik değişkenlere göre frekanslarına Tablo 1. ’de yer verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların demografik özelliklerine ilişkin frekans ve yüzde dağılımlar

Cinsiyet	n	%	Yaş (yıl)	n	%
Kadın	330	73,8	25-34	174	38,9
Erkek	117	26,2	35-44	211	47,2
Toplam	447	100,0	45 ve üzeri	62	13,9
			Toplam	447	100,0
Evlilik Süresi (yıl)	n	%	Çocuk Sayısı	n	%
0-4 yıl	59	13,2	yok	30	6,7
5-10yıl	159	35,6	1 çocuk	148	33,1
11-20 yıl	174	38,9	2 çocuk	190	42,5
21 ve üzeri	55	12,3	3 ve üzeri çocuk	79	17,7
Toplam	447	100,0	Toplam	447	100,0
Çalışma Durumu	n	%	Eş Çalışma Durumu	n	%
Evet	323	72,3	Evet	396	88,6
Hayır	124	27,7	Hayır	51	11,4
Toplam	447	100,0	Toplam	447	100,0

Bu çalışmaya katılan katılımcıların %73,8' i kadın, %26,2' si erkektir. Araştırmaya katılan bireyler arasında yaş grupları arasında en yoğun olan grup % 47,2' lik dilime sahip olan 35-44 yaş aralığıdır. Araştırmaya katılan bireyler arasından evlilikte geçen süreye göre en yüksek katılım % 38,9 ile 11- 20 yıl arası evliliği olan bireyler oluşturmaktadır. Araştırmaya katılanlar arasında çocuk sayısına göre dağılımda en yoğun katılım gösteren grup % 42,5 ile iki çocuklu bireylerdir. Araştırmaya katılanların % 72,3'ü bir işte çalışmakta aynı zamanda % 88,6'sının ise eşi bir işte çalışmaktadır (Tablo 1).

Tablo 2. Cinsiyete Göre Bireylerin Algıladığı Eş Desteği ve Aile Huzuru Düzeyleri

Ölçekler ve Alt Boyutlar	Cinsiyet	n	Ortalama	SS	P-değeri
<i>Eş Destek Ölçeği</i>	Kadın	330	67,11	12,55	.022*
	Erkek	117	70,08	10,84	
<i>Duyusal Destek</i>	Kadın	330	22,80	4,39	.045*
	Erkek	117	23,65	3,84	
<i>Maddi Yardım ve Bilgi Desteği</i>	Kadın	330	17,65	3,45	.001*
	Erkek	117	18,89	2,62	
<i>Takdir Etme Desteği</i>	Kadın	330	19,45	4,04	.204
	Erkek	117	19,97	3,79	
<i>Sosyal İlgı Desteği</i>	Kadın	330	7,21	1,65	.060
	Erkek	117	7,56	1,45	
<i>Aile Huzuru Ölçeği</i>	Kadın	330	60,14	13,17	.011*
	Erkek	117	63,39	11,49	
<i>Genel Hoşnutluk</i>	Kadın	330	28,84	6,10	.052
	Erkek	117	29,96	5,42	
<i>Derin Yıpranmalar</i>	Kadın	330	31,30	7,79	.006*
	Erkek	117	33,44	6,86	

Araştırmada kadın ve erkek katılımcıların eş destek ölçeğinden elde edilen toplam puanları, maddi yardım ve bilgi desteği ile duygusal destek alt ölçek toplam puanları arasında anlamlı bir farklılaşma olduğu belirlenmiştir ($P < .05$). Benzer şekilde, katılımcıların cinsiyet değişkenine göre Aile Huzuru ölçek toplam puanları ve derin yıpranmalar alt ölçeklerden elde edilen toplam puanları arasında anlamlı bir farklılaşma olduğu belirlenmiştir ($P < .05$). Takdir etme desteği, sosyal ilgi desteği ve genel hoşnutluk alt boyut toplam puanlarında ise kadın ve erkek katılımcılar arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı belirlenmiştir ($P > .05$; Tablo 2).

Tablo 3. Yaş Dağılımına Göre Bireylerin Algıladığı Eş Desteği ve Aile Huzuru Düzeyleri

Ölçekler ve Alt Boyutlar	Yaş Dağılımı	n	Ortalama	SS	P-değeri
<i>Eş Destek Ölçeği</i>	25-34	174	69,26	11,32	.157
	35-44	211	67,27	12,77	
	45 ve üzeri	62	66,13	12,28	
<i>Duygusal Destek</i>	25-34	174	23,36	3,85	.463
	35-44	211	22,92	4,56	
	45 ve üzeri	62	22,42	4,34	
<i>Maddi Yardım ve Bilgi Desteği</i>	25-34	174	18,45 a	3,12	.015*
	35-44	211	17,73 b	3,38	
	45 ve üzeri	62	17,45 b	3,39	
<i>Takdir Etme Desteği</i>	25-34	174	20,03	3,81	.124
	35-44	211	19,38	4,07	
	45 ve üzeri	62	19,00	4,09	
<i>Sosyal İlgili Desteği</i>	25-34	174	7,41	1,60	.452
	35-44	211	7,23	1,64	
	45 ve üzeri	62	7,26	1,49	
<i>Aile Huzuru Ölçeği</i>	25-34	174	62,01	12,36	.469
	35-44	211	60,39	12,95	
	45 ve üzeri	62	60,18	13,65	
<i>Genel Hoşnutluk</i>	25-34	174	29,64	5,70	.358
	35-44	211	28,81	6,17	
	45 ve üzeri	62	28,82	5,83	
<i>Derin Yıpranmalar</i>	25-34	174	32,36	7,34	.562
	35-44	211	31,59	7,63	
	45 ve üzeri	62	31,35	8,27	

Araştırmada farklı yaş gruplarındaki katılımcıların maddi yardım ve bilgi desteği alt boyutu hariç Eş Destek Ölçek ve Aile Huzuru ölçek toplam puanları alt ölçeklerden elde edilen toplam puanlar arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı tespit edilmiştir ($P > .05$). Algılanan eş desteğinin ve aile huzurunun 45 yaş ve üzeri katılımcılarda 25-34 yaş aralığındaki katılımcılardan daha düşük olduğu ise olduğu ancak bu farklılığın anlamlı düzeyde farklı olmadığı belirlenmiştir. Çalışmada, 25-34 yaş aralığındaki katılımcıların maddi yardım ve bilgi desteği alt ölçeklerden elde edilen toplam puanlarının diğer katılımcılardan daha yüksek olduğu tespit edilmiştir ($P = .015$; Tablo 3).

Tablo 4. Evlilik Süresine Göre Bireylerin Algıladığı Eş Desteği ve Aile Huzuru Düzeyleri

Ölçekler ve Alt Boyutlar	Evlilik Süresi	n	Ortalama	SS	P-değeri
<i>Eş Destek Ölçeği</i>	0-4 yıl	59	70,80 a	11,86	.011*
	5-10 yıl	159	68,42 ab	11,60	
	11-20 yıl	174	67,43 ab	12,72	
	21 ve üzeri	55	64,67 b	11,93	
<i>Duyusal Destek</i>	0-4 yıl	59	23,80	4,18	.051
	5-10 yıl	159	23,18	3,90	
	11-20 yıl	174	22,98	4,51	
	21 ve üzeri	55	21,91	4,47	
<i>Maddi Yardım ve Bilgi Desteği</i>	0-4 yıl	59	18,49 a	3,26	.002*
	5-10 yıl	159	18,41 a	3,08	
	11-20 yıl	174	17,73 ab	3,43	
	21 ve üzeri	55	16,91 b	3,29	
<i>Takdir Etme Desteği</i>	0-4 yıl	59	20,76 a	4,01	.012*
	5-10 yıl	159	19,49 ab	3,98	
	11-20 yıl	174	19,48 ab	4,03	
	21 ve üzeri	55	18,91 b	3,64	
<i>Sosyal İlgı Desteği</i>	0-4 yıl	59	7,75 a	1,63	.010*
	5-10 yıl	159	7,34 ab	1,55	
	11-20 yıl	174	7,24 ab	1,66	
	21 ve üzeri	55	6,95 b	1,48	
<i>Aile Huzuru Ölçeği</i>	0-4 yıl	59	62,22	13,31	.455
	5-10 yıl	159	61,89	12,04	
	11-20 yıl	174	60,24	13,08	
	21 ve üzeri	55	59,44	13,65	
<i>Genel Hoşnutluk</i>	0-4 yıl	59	29,61	6,04	.253
	5-10 yıl	159	29,74	5,50	
	11-20 yıl	174	28,56	6,35	
	21 ve üzeri	55	28,69	5,70	
<i>Derin Yıpranmalar</i>	0-4 yıl	59	32,61	7,89	.577
	5-10 yıl	159	32,15	7,08	
	11-20 yıl	174	31,68	7,74	
	21 ve üzeri	55	30,75	8,38	

Araştırmada evlilik sürelerine göre katılımcıların duygusal destek alt ölçeği hariç Eş Destek Ölçekten elde edilen toplam puan ve alt ölçeklerden elde edilen puanların toplamı arasında anlamlı bir farklılaşma olduğu tespit edilmiştir ($P<.05$). Aile Huzuru Ölçeğine ait maddelerden elde edilen puanların toplamı ve alt ölçeklerden elde edilen puanların toplamı arasında ise evlilik süresine göre katılımcılar arasında farklılığın manidar olmadığı belirlenmiştir ($P>.05$; Tablo 4).

Tablo 5. Çocuk Sayısına Göre Bireylerin Algıladığı Eş Desteği ve Aile Huzuru Düzeyleri

Ölçekler ve Alt Boyutlar	Çocuk Sayısı	n	Ortalama	SS	P-değeri
<i>Eş Destek Ölçeği</i>	Yok	30	71,70	13,07	.055
	Bir	148	67,47	12,43	
	İki	190	67,62	11,68	
	Üç ve üzeri	79	67,85	12,58	
<i>Duygusal Destek</i>	Yok	30	24,17	4,55	.083
	Bir	148	23,05	4,05	
	İki	190	22,88	4,25	
	Üç ve üzeri	79	22,89	4,60	
<i>Maddi Yardım ve Bilgi Desteği</i>	Yok	30	18,90	3,20	.276
	Bir	148	17,93	3,43	
	İki	190	17,91	3,13	
	Üç ve üzeri	79	17,85	3,49	
<i>Takdir Etme Desteği</i>	Yok	30	20,73	4,21	.115
	Bir	148	19,23	4,32	
	İki	190	19,52	3,76	
	Üç ve üzeri	79	19,97	3,69	
<i>Sosyal İlgil Desteği</i>	Yok	30	7,90 a	1,77	.035*
	Bir	148	7,26 b	1,66	
	İki	190	7,31 b	1,51	
	Üç ve üzeri	79	7,14 b	1,62	

<i>Aile Huzuru Ölçeği</i>	Yok	30	63,97	12,77	.202
	Bir	148	59,93	13,21	
	İki	190	60,88	12,77	
	Üç ve üzeri	79	62,11	12,18	
<i>Genel Hoşnutluk</i>	Yok	30	29,90	6,33	.274
	Bir	148	28,44	6,44	
	İki	190	29,24	5,79	
	Üç ve üzeri	79	29,89	5,09	
<i>Derin Yıpranmalar</i>	Yok	30	34,07	7,34	.181
	Bir	148	31,49	7,50	
	İki	190	31,64	7,69	
	Üç ve üzeri	79	32,23	7,70	

Araştırmada sahip olunan çocuk sayısına göre katılımcıların sosyal ilgi destek alt ölçeği hariç Eş Desteği ve Aile Huzuru ölçeklerinden ve alt ölçeklerinden elde edilen puanların toplamı arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı belirlenmiştir ($P>.05$). Çalışmada, çocuğu olmayan bireylerin eşine karşı sosyal ilgi desteği çocuk sahibi olan bireylerden daha fazla olduğu belirlenmiştir ($P=.035$; Tablo 5)

Tablo 6. Çalışma Durumuna Göre Bireylerin Algıladığı Eş Desteği ve Aile Huzuru Düzeyleri

Ölçekler ve Alt Boyutlar	Çalışma Durumu	n	Ortalama	SS	P-değeri
<i>Eş Destek Ölçeği</i>	Evet	323	68,16	12,56	.106
	Hayır	124	67,17	11,19	
<i>Duygusal Destek</i>	Evet	323	23,00	4,42	.561
	Hayır	124	23,08	3,84	
<i>Maddi Yardım ve Bilgi Desteği</i>	Evet	323	18,12	3,33	.017*
	Hayır	124	17,57	3,20	
<i>Takdir Etme Desteği</i>	Evet	323	19,63	4,12	.269
	Hayır	124	19,45	3,61	
<i>Sosyal İlgil Desteği</i>	Evet	323	7,40	1,58	.046*
	Hayır	124	7,06	1,65	
<i>Aile Huzuru Ölçeği</i>	Evet	323	61,40	13,17	.064
	Hayır	124	59,93	11,85	
<i>Genel Hoşnutluk</i>	Evet	323	29,31	6,00	.084
	Hayır	124	28,67	5,80	
<i>Derin Yıpranmalar</i>	Evet	323	32,09	7,77	.099
	Hayır	124	31,26	7,16	

Araştırmada çalışma durumuna göre katılımcıların maddi yardım ve bilgi desteği ($P= .017$) ile sosyal ilgi desteği ($P= .046$) alt ölçeklerinden elde edilen puanların toplamı hariç Eş Desteği ve Aile Huzuru ölçeklerinden elde edilen puanların toplamı ve diğer alt ölçeklerden elde edilen puanların toplamı arasında manidar bir farklılaşma olmadığı belirlenmiştir ($P>.05$). Araştırmada, çalışan bireylerin maddi yardım ve bilgi desteği ile sosyal ilgi desteği alt ölçeklerinin puanlarının toplamı çalışmayanlara bireylere göre daha fazla olduğu belirlenmiştir. Çalışan bireylerin çalışmayanlara göre hissettikleri aile huzurunun anlamlı bir farklılaşma yaratmadığı tespit edilmiştir ($P>.05$; Tablo 6).

Tablo 7. Eş Çalışma Durumuna Bireylerin Algıladığı Eş Desteği ve Aile Huzuru Düzeyleri

Ölçekler ve Alt Boyutlar	Eş Çalışma Durumu	n	Ortalama	SS	P-değeri
<i>Eş Destek Ölçeği</i>	Evet	396	68,08	12,10	.435
	Hayır	51	66,39	12,91	
<i>Duygusal Destek</i>	Evet	396	23,12	4,21	.392
	Hayır	51	22,29	4,69	
<i>Maddi Yardım ve Bilgi Desteği</i>	Evet	396	17,98	3,29	.817
	Hayır	51	17,86	3,39	
<i>Takdir Etme Desteği</i>	Evet	396	19,65	3,95	.409
	Hayır	51	19,10	4,22	
<i>Sosyal İlgi Desteği</i>	Evet	396	7,33	1,59	.477
	Hayır	51	7,14	1,71	
<i>Aile Huzuru Ölçeği</i>	Evet	396	61,56	12,36	0,053
	Hayır	51	56,55	15,37	
<i>Genel Hoşnutluk</i>	Evet	396	29,43	5,70	.021*
	Hayır	51	26,86	7,26	
<i>Derin Yıpranmalar</i>	Evet	396	32,14	7,32	.163
	Hayır	51	29,69	9,32	

Araştırmada katılımcıların eşlerinin çalışma durumuna göre Eş Destek Ölçeği ve Aile Huzuru ölçeğine ait puanların toplamı ve derin yıpranmalar alt ölçeğinin puanlarının toplamı arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı tespit edilmiştir ($P>.05$). Ancak, eşleri çalışan bireylerin genel hoşnutluk alt ölçeğinden elde ettikleri puanların toplamı eşleri çalışmayanlara göre ölçekten aldıkları puanların daha yüksek olduğu belirlenmiştir ($P=.021$; Tablo 7).

Tablo 8. Bireylerin Algıladığı Eş Desteği ve Aile Huzuru Düzeyleri

		Eş Desteği Toplam	Duy.Des.	Mad.Yard. Bil.Des.	Takdir Et.Des.	Sos.İlgi Des.
Aile Huzuru	r-değeri	0,769	0,740	0,682	0,714	0,641
	p-değeri	<.001	<.001	<.001	<.001	<.001
Genel Hoşnutluk	r-değeri	0,723	0,698	0,639	0,690	0,584
	p-değeri	<.001	<.001	<.001	<.001	<.001
Derin Yıpranmalar	r-değeri	0,739	0,709	0,662	0,678	0,629
	p-değeri	<.001	<.001	<.001	<.001	<.001

Araştırmada katılımcıların eş destek ölçüm puanları ile aile huzuru toplam puanları arasında yüksek düzeyde % 76,9 pozitif yönde güçlü bir bağlantı olduğu belirlenmiştir ($P<.001$; Tablo 8).

TARTIŞMA

Bu bölümde evli bireylerin algıladığı eş desteğinin ailede hissedilen huzura etkisine ait bulgular, literatürde yer alan çalışmalar doğrultusunda karşılaştırmalar yapılarak yorumlanmıştır. Araştırmanın sonuçları göz önünde bulundurulduğunda eş desteği ve aile huzuru arasında birbirini olumlu şekilde etkileyen güçlü bir bağ olduğu görülmektedir. Evliliklerde algılanan eş desteği arttıkça aile huzurunun da artacağı, aile huzuru arttıkça eş desteğinin de önemli düzeyde artış göstereceği söylenilebilir. Evliliklerde ve aile huzurunda eş desteğinin önemini yüksek olduğu, aynı şekilde eş desteğinde de aile huzurunun önemli bir faktör olduğu anlaşılmaktadır. Alan yazın incelendiğinde Glenn & Weaver (1981) evlilikte hissedilen mutluluğun yaşam doyumuyla etkisinin araştırıldığı çalışmalarında, bireyin hissettiği yaşam doyumuyla evlilikteki mutluluğun ve uyumun ilişkili olduğunu tespit etmişlerdir. Benzer şekilde Julien & Markman (1991), evlilikte hissedilen sosyal desteğin kişisel mutluluğu ve evlilik doyumuyla etkisini inceledikleri çalışmada da sosyal desteğin evlilik doyumuyla ilişkisinin yüksek düzeyde olduğu görülmektedir. Evlilikte hissedilen sosyal desteğin yetersiz olması, evlilikte çiftler arası iletişimin azalmasına, eşlerin birbirinden beklediği ve ihtiyaç duyduğu desteğin alınmamasına ve bununla birlikte evlilik kalitesinin de düşmesine neden olmaktadır (Dehle vd., 2001). Eş desteği arttıkça evlilikten hissedilen doyumun arttığı, evliliğin sürdürülmesinde ve hissedilen mutluluğun artmasında eş desteğinin önemli bir etken olduğu görülmektedir (Brook & Lawrence, 2008). Özbek' in (2016) evli bireylerde yaşam doyumu ve psikolojik iyi oluşları arasındaki ilişkiyi incelediği çalışmada yaşam doyumu ve psikolojik iyi oluş arasında pozitif düzeyde anlamlı ilişki olduğunu belirlemiştir. Yıldız & Baytemir (2016) çalışmalarında, evli bireylerin evliliklerinden aldıkları doyum ve hissettikleri yaşam doyumu arasında pozitif anlamlı bir ilişki olduğunu sonucuna varmışlardır. Çağ (2011) yaptığı çalışmasın-

da, eş desteği ile evlilik doyumu arasında orta düzeyde pozitif anlamlı bir ilişki olduğunu tespit edilmiştir. Turan (2015), ailede bütünlük duygusunun ve eş desteğinin evlilikte problem çözme becerisine etkisi üzerine yaptığı araştırmasında; evli bireylerin evlilikte problem çözme becerilerinin ailede bütünlük duygusunun ve eş desteğinden etkilendiğine değinmektedir. Pamuk ve Durmuş (2015) yaptıkları çalışmada, eş desteğinin evliliklerde hissedilen tükenmişliği etkileyen bir faktör olduğu, evlilik ilişkisinde algılanan eş desteğinin evliliklerde hissedilen tükenmişliği düşürdüğü ortaya konulmuştur. Eş desteğinin evlilikte hissedilen tükenmişliği düşürdüğü bulgusu mevcut araştırmaya paraleldir. Vural-Batık & Kalkan (2017) tarafından yapılan bir araştırmada evlilikte algılanan sorun çözme becerilerinin artmasıyla evlilikten alınan doyumun da arttığını belirtmektedirler. Tekin- Çatal & Kalkan (2019)' a göre evliliğe verilen değer ile evlilik doyumu arasında güçlü olumlu bir ilişki olduğu görülmüştür. Evliliklerde görev ve sorumlulukların paylaşılması, duygusal ve sosyal gereksinimlerin karşılanması, çocuklara dair roller ve görevlerde hissedilen destek ile eşler arası algılanan maddi desteğin sağlanması gibi konuların da bireyin evliliğe yüklediği anlamı, mutluluğu, memnuniyeti ve huzuru etkilediği düşünülmektedir.

Araştırmada eş desteğinin tamamlayıcı unsurları olan duygusal destek ile maddi yardım ve bilgi desteğinin kadınlar tarafından daha fazla sunulduğu, erkek katılımcıların algıladıkları eş desteğinin kadın katılımcılardan daha fazla olduğu belirlenmiştir. Bu durum evlilikte algılanan eş desteğinin erkeklerde daha fazla olduğu, kadınların ise algıladıkları eş desteğinin erkeklere oranla daha az olduğu şeklinde yorumlanabilir. Kadınlar ve erkeklerin takdir etme desteği ve sosyal ilgi desteği düzeyleri açısından da kadın ve erkeklerin benzer şekilde birbirine eş desteği sunduğu belirlenmiştir. Eşlerin evliliklerinde sosyal ilgi desteğini birbirine yeterince sağladığı, birbirlerini takdir ederek eş desteğini daha da artırdıkları düşünülmektedir. Diğer yandan aile huzuru toplam puanlarına bakıldığında erkek katılımcıların aile huzurunun daha yüksek olduğu görülmektedir. Erkek katılımcıların kadınlardan daha fazla eş desteği görmesi evlilikten genel hoşnutluğunu artırmış olabileceği düşünülmektedir. Kadın katılımcıların aile huzurunu etkileyen derin yıpranmalar alt ölçek puanlarının erkek katılımcılardan daha düşük olduğu belirlenmiştir. Erkek katılımcıların aile huzuru düzeyleri ile aileden genel hoşnutluk puanlarının ve derin yıpranmalar alt boyutunda da kadınlardan yüksek olduğu tespit edilmiştir. Erkek katılımcıların aile huzurunu etkileyen derin yıpranmaları kadınlara nazaran daha çok hissettiği, ancak aileden genel hoşnutluklarının yüksek olduğu, kadınların ise evliliklerinde hissettikleri yıpranma ve genel hoşnutluk düzeyinin erkeklerden daha az olduğu belirlenmiştir. Çalışmada, erkek katılımcıların eş destek ölçek ve aile huzuru ölçek toplam puanları ve alt boyut toplam puanlarının kadın katılımcılara göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu durum; erkek katılımcıların evliliklerinde algıladıkları eş desteğinin ve aile huzurunun yüksek olduğu, erkek katılımcıların eşlerinden daha fazla destek algıladıkları aynı zamanda algıladıkları

desteğin aile huzurunu artırmış olabileceği düşünülmektedir. Araştırmaya katılan katılımcılardan kadınların algıladıkları eş desteğinin erkeklerden düşük olduğu bu sebeple de aile huzurunun düşük olduğu söylenebilir. Algılanan eş desteğinin düşük olması kadınların evlilikte hissettikleri huzuru azaltırken evliliklerinden duydukları memnuniyetsizliği artırmış olabileceği düşünülmüştür. Mevcut araştırmaya benzer şekilde Abbey vd. (1995), sosyal desteğin evliliklerdeki bireysel ve çift olarak evlilik yaşam kalitesine etkisini inceledikleri araştırmada kadınların, eşlerine stresli durumlarda daha fazla sosyal destek sunduklarını ve ilişkilerinde kadınların daha çok destek vermeye meyil eden konumunda olduğunu belirlemiştir. Reevy (2001), tarafından yapılan çalışmada cinsiyetin destek üzerinde etkiye sahip olduğu belirtilmektedir. Gökmen (2001), erkeklerin evlilik doyumlarının kadınlardan daha fazla olduğunu belirtmektedir. Bu durum kadınların evlilikte daha çok destek sunan, erkeklerinse destek alan konumunda olduğu saptanmıştır. Çağ (2011), yılındaki çalışmasında da sonuçlar benzerdir. Çağ (2011), erkeklerin evliliklerinden daha fazla doyum sağladığı, aynı zamanda eşlerinden algıladıkları eş desteğinin de kadınlara oranla daha fazla olduğunu belirlemiştir. Bu durum mevcut araştırmayla benzer sonuçların olduğu şeklinde yorumlanabilir. Cinsiyete göre takdir etme, sosyal ilgi desteğinin değişkenlik göstermediği, aynı şekilde evlilikten ve aile ortamından genel hoşnutluğunun kadın ve erkek katılımcılar tarafından benzer şekilde olduğu tespit edilmiştir. Kadın ve erkek katılımcıların evlilikte algıladıkları sosyal olarak birlikte zaman geçirme ve takdir etme desteğinin aile huzurunu artırdığı saptanmıştır. Bu durumun kadın veya erkek olarak farklılık göstermediği aksine bireylerin benzer şekilde eş desteği algıladığında aile ortamında hissettikleri huzurun da arttığı anlaşılmaktadır. Bulguların bu şekilde elde edilmesinin kültürel yatkınlık ve toplumun kadınlara yüklediği rollerden kaynaklanmış olabileceği düşünülmektedir. Bu durumun değişkenlik gösterebileceği kültürlerin varlığı mümkündür ancak ülkemizin genel sosyokültürel yapısı erkeklerin daha çok eş desteği almasına müsaade etmektedir. Kadınların algıladıkları eş desteğinin erkeklerden daha az oluşu evliliklerinden duydukları memnuniyeti ve aileden hissedilen genel hoşnutluğunu da azaltmış olabileceği düşünülmektedir. Bu durum evliliklerde kadınların ailede huzurlu hissedebilmeleri için daha fazla eş desteğine ihtiyaç duyduğunu göstermektedir.

Eş desteği ile maddi yardım ve bilgi desteğinin yaş gruplarına göre anlamlı şekilde farklılaştığı, 25-34 yaş grubundaki bireylerin maddi yardım ve bilgi desteği yönünden diğer gruplardan daha fazla destek algıladığı sonucuna varılmıştır. Yaş grupları arasında 25-36 yaş grubunda yer alan bireylerin eşlerini maddi açıdan desteklediği, eşler arası bilgi paylaşımı, iletişime açık olma, sohbet edebilme ve iletişim kurma yönüyle 35 yaş ve üstünde olan bireylere göre algılanan eş desteğinin daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yaş ilerledikçe hissedilen eş desteğinin duygusal ve sosyal desteğin azaldığı belirlenmiştir. Ancak aile huzurunun yaşa bağlı olarak anlamlı farklılık göstermediği saptanmıştır. Keçebaş (2020) benzer

şekilde eş desteği ve evlilik doyumuyla ilgili yaptığı araştırmasında yaş arttıkça evlilik doyumunu ve eş desteğinin azaldığını belirlemiştir. Aydoğan (2021), eş desteği, evlilik doyumunu ve psikolojik iyi oluşun yaş faktöründen etkilenmediği, yaşa göre eş desteğinin ve evlilik doyumunun değişmediği belirlenmiştir. Araştırma verileriyle literatür taramasında elde edilen veriler arasında benzer olan ve olmayan araştırmalar olduğu görülmektedir. Buradan hareketle evlilikte algılanan eş desteğinin yaşa bağlı olarak değişkenlik gösterebileceği, özellikle maddi yardım ve bilgi desteği açısından bir farklılık olduğu ancak aile huzurunun yaşa bağlı olarak anlamlı derecede bir farklılık göstermediği görülmektedir. Araştırmaya katılan evli bireyler arasında yaşı genç olan bireylerin evliliklerinden hissettikleri memnuniyetin ve huzurun fazla oluşunun evliliklerinin henüz başında oluşları sebebiyle çocuk sahibi olmama ya da çocuk sayısının az olması, buna bağlı sorumlulukların az olması, eşler arasındaki duygusal bağın evliliğin ilk yıllarında daha fazla güçlü olması sebebiyle olabileceği düşünülmektedir.

Çalışmada, yeni evli olan (0-4 yıl) bireylerin eşinden algıladığı desteğin evlilik süresi 21 yıl ve üzeri olan bireylere göre daha fazla hissettiği belirlenmiştir. Aile huzurunun ise evlilik süresine göre anlamlı düzeyde farklılaşmadığı ancak aile huzuru ortalama puanları incelendiğinde evlilik süresi arttıkça ailede hissedilen huzurun azaldığı görülmektedir. Literatür incelendiğinde mevcut araştırmaya benzer şekilde Şener & Terzioğlu (2002) yaptığı araştırmada, evlilik süresi artmasıyla evlilik uyumunun düştüğünü ancak 26-35 yıl arasındaki evliliklerde evlilik uyumunun yeniden pozitif yönde ilerleme kaydetmeye başladığını belirlemiştir. Şendil & Korkut (2008) çalışmasında, evlilik süresi arttıkça aile içi anlaşmazlıkların arttığı buna bağlı olarak da evlilikte hissedilen tükenmişliğin arttığını tespit etmişlerdir. Çınar (2008) çalışmasında, evliliğin ilk yıllarında evlilik doyumunun ve eş desteğinin fazla olduğunu ilerleyen yıllarda düşüp yıllar ilerledikçe yeniden yükseldiğini belirlemiştir. Kublay & Oktan (2015) yaptığı araştırmada evlilikte geçirilen süre arttıkça evlilik yaşantısındaki uyumun azaldığını belirlemiştir. Vural-Batık & Kalkan (2017), benzer şekilde 0-5 yıl süreyle evli bireylerin daha uzun bir süredir evli olan bireylerden daha fazla evlilik doyumuna ve evlilikte sorun çözme becerilerine sahip olduklarını tespit etmişlerdir. Vural- Batık (2019), eş desteği ile evlilikte sorun çözme becerisi arasındaki ilişkiyi araştırdığı çalışmada da benzer şekilde evlilik süresi kıaldıkça evlilikte sorun çözme becerisinin ve eş desteğinin arttığını belirlemiştir. Mevcut araştırmada da 0-4 yıl arasında evli bireylerin ailede hissettikleri huzurun, 25 yıl ve üzerinde evliliğe sahip olan bireylerden daha yüksek olduğu ancak bu durumun ayırıcı boyutlarda değişkenlik göstermediği görülmektedir. Bu doğrultuda aile huzuru ve eş desteğinin evliliğin ilk yıllarında sonraki yıllara göre daha fazla olduğu, ilerleyen yıllarda önce biraz düştüğü, 25 yılın üstüne çıktığında ise arttığı anlaşılmaktadır. Bu durum evlilikte geçen sürenin zamanla çiftlerin birbiriyle paylaştığı zamanın artması, çocuklara dair sorumlulukların çocukların yetişkinliğe geçişiyle azalması, evliliğe dair beklentilerin değişmesiyle açıklanabi-

lir. Sonuç olarak zaman içinde sevgi ve saygı bağıyla bir araya gelen iki insanın evlilikte artan sorumluluklar, rollerle ilgili sıkıntılar, maddi- manevi problemler, çocukların gelişim dönemleri itibariyle farklılaşan problemleri, aile sistemlerindeki değişiklikler ailede hissedilen huzuru ve algılanan eş desteğini sekteye uğratabildiği, buna bağlı olarak da evlilik süresi arttıkça aile huzurunda ve eş desteğinde azalma olduğu düşünülmektedir.

Eş desteğinin sosyal ilgi boyutu açısından çocuk sayısına göre farklılaştığı, özellikle çocuk sayısı arttıkça eş desteğinin sosyal ilgi boyutu açısından azaldığı belirlenmiştir. Bu durum evlilikte artan çocuk sayısının eşlerin birbiriyle ve çevreyle olan ilişkilerinin azalmasına sebebiyet vermiş olabileceğini düşündürmektedir. Alan yazın incelendiğinde; Taşköprü (2013) yaptığı çalışmada, çocuğu olmayan bireylerin çocuğu olanlara kıyasla evlilik doyumlarının daha fazla olduğunu belirtmektedir. Çağ & Yıldırım (2018), evlilik doyumunda çocuk sahibi olmanın önemli bir değişken olduğuna değinmektedir. Vural-Batık (2019), çocuk sahibi olmayan evli bireylerin algıladıkları eş desteği, evlilik doyumunu ve evlilikte sorun çözme becerilerinin çocuk sahibi olan bireylere oranla daha fazla olduğunu belirlemiştir. Aydoğan (2021) çalışmasında çocuk sayısı arttıkça eş desteğinin sosyal ilgi, maddi yardım, duygusal destek alt boyutları açısından artış gösterdiğini belirlemiştir. Demirtaş (2021) yaptığı çalışmada çocuk sahibi olmayan bireylerin algıladığı eş desteği ile evlilik doyumlarının yüksek olduğuna değinmektedir. Bu durum mevcut araştırma ile benzerdir. Buradan hareketle evli bireylerin algıladığı eş desteğinin çocuk sayısına göre değişkenlik gösterdiği, bunun gerekçelerinin özellikle çocukların dünyaya gelmesiyle evlilikte değişen roller, evliliklerdeki beklentiler ve sorumlulukların artmasıyla açıklanabilir. Aile huzurunun çocuk sahibi olmaya dair değişiklik göstermediği, ailede huzur ortamının oluşmasında çocuğun bir faktör olmadığı, çocuk sahibi olmanın aile huzurunu etkilemediği sonucuna varılmıştır. Toplumumuzda çocuk büyük öneme sahiptir. Ailenin veya soyun devamı için çocuk gereklidir. Bireylerin evlilik gerekçeleri değişkenlik göstermektedir. Bireyler soyunun devamı ya da çocuk sevgisi tadabilmek için evlilik yapabilmektedir. Kültürümüzde çocuğun evin neşesi olarak görülmesi, eve bereket getirdiğine inanılması gibi mitler sebebiyle ailenin tamamlayıcısı konumunda yer almaktadır. Çocuk sayısına göre hissedilen aile huzurunun değişkenlik göstermesinin nedeni kültürel olarak çocuğa yüklenen anlamdan kaynaklanmış olabileceği düşünülmektedir.

Çalışan bireylerin algıladıkları eş desteğinin özellikle maddi yardım ve bilgi boyutu ile sosyal ilgi desteği açısından çalışmayan katılımcılara göre daha fazla olduğu sonucuna varılmıştır. Bu durum çalışan bireylerin çalışmayanlara oranla eşleriyle birlikte zaman geçirme, sosyal ilişkiler kurma ve maddi açıdan birbirlerine destek sunma boyutları açısından daha fazla destek hissettiği şeklinde yorumlanabilir. Çalışan bireylerin aile huzuru düzeyleri çalışmayanlara göre daha yüksek olduğu ancak bu durumun manidar düzeyde olmadığı belirlenmiştir.

Literatür incelendiğinde Tezer (1994), iş yaşamına katılan kadınların iş yaşamına katılmayan kadınlara göre evliliklerinden hissettikleri doyumun anlamlı düzeyde farklı olduğuna değinmektedir. Bu durum araştırmacının bulgularıyla benzerlik gösterirken Aydoğan (2021), çalışma durumuna göre algılanan eş desteğinin farklılaşmadığı belirlenmiştir. Algılanan eş desteği çalışma durumuna göre değişkenlik göstermesinin bireyin eşinden algıladığı desteğin artmasına etki edebilecek bir faktör olabileceği düşünülmektedir. Bir işte çalışma durumunun aile huzuruna etki eden bir faktör olmadığının belirlenmesinde araştırmaya katılan katılımcıların büyük kısmının bir işte çalışıyor olmasından doğan bir sonuç olabileceği düşünülmektedir.

Algılanan eş desteğinin eşin çalışma durumuna bağlı olarak farklılaşmadığı, aynı zamanda ailede derin yıpranmaların ve aile huzurunun da eşin çalışma durumundan etkilenmediği belirlenmiştir. Vural- Batık & Kalkan (2017), algılanan ekonomik durumun evlilik doyumunu yordayan bir değişken olduğunu belirlemiştir. Bu durum mevcut araştırmaya paralel bir sonuç olduğunu göstermektedir. Ailede hissedilen genel hoşnutluğun eşin çalışma durumuna göre farklılaştığı, eşleri çalışan bireylerin ailelerinden genel hoşnutluklarının daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Ailede geçimin sağlanması, maddi sorumlulukların paylaşılması, ailenin maddi ihtiyaçlarının giderilmesi de ailede hissedilen hoşnutluğa ve huzura etki ettiği düşünülmektedir. Araştırmanın bu şekilde sonuçlanmasının ülkemizde ve dünyada yaşanan maddi sıkıntıların aileden duyulan memnuniyeti ve huzuru etkileyen bir kavram olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Eş desteği ile ilgili literatür incelendiğinde de eşin çalışma durumuna dair bir değişken olmadığı görülmüştür. Ancak Özbek (2016) çalışmasında, evli bireylerin psikolojik iyi oluş düzeyi ile eşinin çalışma durumu arasında anlamlı farklılık olmadığını belirlemiştir. Eşlerin çalışma durumu, bireylerin evlilikten genel hoşnutluklarını etkilese de aile huzuru ve derin yıpranmalar alt boyutları açısından etkilemediği, algılanan eş desteği açısından da olumlu ya da olumsuz herhangi bir farklılık yaratmadığı sonucuna varılmıştır. Bu durum mevcut araştırmayla da örtüşmektedir. Evli bireylerin eşinin çalışıyor olması hissettikleri sosyal ilgi, maddi yardım ve bilgi, duygusal eş desteğini etkilememektedir. Sonuç olarak eş desteğinin eşin çalışma durumundan etkilenen bir kavram olmadığı anlaşılmaktadır.

SONUÇ

Bu araştırmada, evli bireylerin algıladığı eş desteğinin ailede hissedilen huzura etkisi incelenmiştir. Çalışmada elde edilen bulgulara göre aşağıdaki sonuçlar ortaya çıkmıştır.

1. Evli bireylerin hissettiği eş desteği ve aile huzuru arasında pozitif yönlü manidar bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.
2. Eş desteği ve aile huzuru düzeyleri cinsiyete göre farklılık göstermekte olduğu belirlenmiştir.
3. 25-34 yaş aralığındaki evli bireylerin maddi yardım ve bilgi desteği yönünden algıladığı eş desteğinin diğer yaş gruplarına göre daha fazla olduğu belirlenmiştir.
4. Algılanan eş desteği evlilikte geçen süreye göre farklılaşırken aile huzuru düzeyinin evlilik süresine göre farklılık göstermediği belirlenmiştir.
5. Algılanan eş desteği ve hissedilen aile huzurunun çocuk sayısına göre çocuğu olmayan bireylerin eşine karşı sosyal ilgi desteği çocuğu olan kişilere göre daha çok aile huzuru ve eş desteği hissedildiği belirlenmiştir.
6. Çalışan bireylerin sosyal ilgi desteği ile maddi yardım ve bilgi desteği alt ölçek puanlarının toplamı çalışmayanlara göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Çalışan bireylerin çalışmayanlara göre algıladığı aile huzurunun farklılık göstermediği belirlenmiştir.
7. Eşleri çalışan bireylerin aile huzurunu etkileyen genel hoşnutluk düzeylerinin eşleri çalışmayanlara göre daha fazla olduğu belirlenmiştir.

ÖNERİLER

- Araştırma Samsun ilinde yaşayan 447 katılımcı ile gerçekleştirilmiştir. Daha büyük araştırma gruplarına, örneklere ulaşmak hem evreni temsil açısından hem de kültürel, bölgesel farklılıkları yordamak açısından yararlı olabilir.
- Aile huzurunun bir işte çalışma durumuna göre değişiklik gösterip gösterilmediğinin belirlenmesinde yeni yapılacak araştırmalarda bir işte çalışma ya da çalışmama, kadın-erkek gibi özelliklerin homojen olarak ele alınarak değerlendirilmesinin yapılması yararlı olacaktır.

- Aile huzurunu yordayan değişkenleri tespit etmek amacıyla daha fazla araştırma yapılması, ailenin bir parçası olan çocukların aile huzuru düzeyinden nasıl etkilendiğine dair araştırmalar yapılması yararlı olacaktır.
- Araştırmada ekonomik durum değişkenine yer verilmemiştir. Aile huzuru ve eş desteğinin ekonomik durum açısından değişiklik gösterip göstermediğinin incelenmesi de literatüre katkı sunabilir.

Yazar Katkı Oranları

Çalışmanın Tasarlanması (Design of Study): HA(%50), EA(%25), SS(%25)

Veri Toplanması (Data Acquisition): HA(%50), EA(%50)

Veri Analizi (Data Analysis): HA(%50), EA(%50)

Makalenin Yazımı (Writing Up): HA(%50), EA(%25), SS(%25)

Makalenin Gönderimi ve Revizyonu (Submission and Revision): HA(%50), EA(%25), SS(%25)

KAYNAKLAR

- Abbey, A., Andrews, F. M. & Halman, L. J. (1995). Provision and receipt of social support and disregard: What is their impact on the marital life quality of infertile and fertile couples?, *Journal of Personality and Social Psychology*, 68, 455-469
- Aldous, J. (1996). *Family Careers: Rethinking the Developmental Perspective*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Aydoğan, G. (2021). *Evlü bireylerin evlilik doyumlarının psikolojik iyi oluş, eş desteği, bilinçli farkındalık düzeyleri ve bazı kişisel değişkenler açısından incelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Ufuk Üniversitesi, İstanbul.
- Batık, V. M. (2019). Algılanan eş desteği ve evlilik süresinin evlilik doyumunu ile ilişkisinde evlilikte sorun çözmenin aracı rolü. *Electronic Turkish Studies*, 14(2).
- Batık, V. M., & Kalkan, M. (2017). Evlilikte Algılanan Sorun Çözme Becerileri ve Evlilik Doyumu. *Journal of the Human & Social Science Researches*, 6(5).
- Bertoni, a., & Bodenmann, G. (2010). Satisfied and dissatisfied couples. *European Psychologist*, 15(3), 175-184.
- Cutrona, C. E. (1996). Social support as a determinant of marital quality. In *Handbook of social support and the family* (pp. 173-194). Springer, Boston, MA
- Cohen, S., Wills, T. A. (1985). Stress, social support and buffering hypothesis. *Psychological Bulletin*, 98, 310-357.
- Çağ, P. (2011). *Evlü bireylerde eş desteği ve evlilik doyumunu*. Yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Çağ, P., & Yıldırım, İ. (2018). Evlilik doyumunda öznel iyi olma: Yaşam doyumunu ve iyimserliğin rolü. *Turkish Studies*, 13(4), 203-224.
- Çınar, L. (2008). *Evlilik Doyumu: Cinsiyet Roller ve Yardım Arama Tutumu*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Demirtaş, E. (2021). *Evlü bireylerde eş desteği, evlilik doyumunu, sorun çözme becerileri ve depresyon arasındaki ilişkilerin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi, İstanbul Kent Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Dehle, C., Larsen, D., & Landers, J. E. (2001). Social support in marriage. *American Journal of Family Therapy*, 29(4), 307-324.
- Ersanlı, K. & Kalkan, M. (2008). *Evlilik İlişkilerini Geliştirme Kuram ve Uygulama*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım
- Glenn, ND & Weaver, CN. (1981). The contribution of marital happiness to global happiness. *Journal of Marriage and the Family*, 43:161-169.
- Gökmen, A. (2001). *Evlü eşlerin birbirine yönelik kontrolçülük ve bağımlılık algılarının evlilik doyumunu üzerindeki etkisi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

- Hayward, M. & Zhang, Z. (2006). Gender, the marital life course, and cardiovascular disease in late midlife. *Journal of Marriage and Family*, 68(3), 639-657.
- Julien, D. & Markman, H. J. (1991). Social support and social networks as determinants of individual and marital outcomes. *Journal of Social and Personal Relationships*, 8(4), 549-568
- Karasar, N. (1999). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayınevi.
- Keçebaş, H. (2020). *Yeni evlenen ve uzun süreli evli çiftlerin bağlanma stillerinin ve eş desteğinin evlilik doyumu üzerine etkisi*. Yüksek lisans tezi, Üsküdar Üniversitesi, İstanbul.
- Kublay, D.ve Oktan, V. (2015). Evlilik uyumu: değer tercihleri ve öznel mutluluk açısından incelenmesi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 5 (44), 25-35.
- Özbek, M. (2016). *Evli bireylerde yaşam doyumu ve psikolojik iyi oluşlarının çeşitli değişkenlerle incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Nişantaşı Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul
- Özdemir-Kemahlı, P. (2020). Ailelerin üzerinde durduğu fay hattı: aile huzuru, nitel bir araştırma. *Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 51(51), 18-49.
- Özdemir, P., & Bakiler, E. (2021). Aile huzuru ölçeğinin geliştirilmesi: geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 20(80), 1881-1895.
- Pamuk, M., & Durmuş, E. (2015). Investigation of burnout in marriage. *Journal of Human Sciences*, 12(1), 162-177.
- Sardoğan, M. E. & Karahan, T. F. (2005). Evli bireylere yönelik bir insan ilişkileri beceri eğitimi programının evli bireylerin evlilik uyumları düzeyine etkisi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 38(2), 89-112.
- Reevy, G. M. (2001). Use of social support: Gender and personality differences. *Sex Roles*, 44, 437-459.
- Şendil, G. & Korkut, Y. (2008). Evli çiftlerdeki çift uyumu ve evlilik çatışmasının demografik özellikler açısından incelenmesi. *Psikoloji Çalışmaları*, 28, 15-34.
- Şener, A. & Terzioğlu, R. S. (2002). Ailede eşler arasında uyuma etki eden faktörlerin araştırılması. Ankara: *T.C. Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Başkanlığı Yayınları*.
- Taşköprü, M. (2013). *Evlilik doyumu ile problem çözme becerileri, stres ile başa çıkma ve evlilik süresi arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Bilim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Tekin Çatal, M., Kalkan, M. (2019). Evli bireylerin evlilik değerleri, evlilik doyumu ve evlilik tipleri. *Yaşam Becerileri Psikoloji Dergisi*, 3(6), 179-186.
- Tezer, E. (1994). Evli eşler arasındaki çatışmalar ile çeşitli demografik değişkenlerin evlilik doyumuna etkisi: Kadının eşin bir işte çalıştığı ve çalışmadığı eşler üzerinde bir araştırma, *Psikiyatri Psikoloji Psikofarmakoloji Dergisi*, 2(3), 209-217.
- Turan, F. (2015). *Ailede bütünlük duygusunun ve eş desteğinin evlilikte problem çözme becerisini yordaması*. Doktora çalışması, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya.
- Yıldırım, İ. (2004). Eş destek ölçeğinin geliştirilmesi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 3 (22), 19-26.
- Yıldız, MA & Baytemir, C. (2016). Evli bireylerde evlilik doyumu ile yaşam doyumu arasındaki ilişki de benlik saygısının aracıları. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 17:67-80.

THE EFFECT OF SPOUSAL SUPPORT ON FAMILY TRANQUILITY

EXTENDED ABSTRACT

Aim and Scope: Marriage is an integral part of the family. It is thought that spousal support may play an important role in ensuring peace in the family. While investigating the relationship between spousal support and family tranquility in the researchers, it was aimed to examine whether these two concepts make a difference in terms of age, gender, duration of marriage, number of children, employment status or the spouse's employment status for married individuals. It is thought that the findings will contribute to the literature.

The participant group of the study consisted of 447 people, 330 women and 117 men. Support perceived by individuals from their spouses was determined by the “Spousal Support Scale”, and their level of family tranquility was determined by the “Family Tranquility Scale”.

Methodology: In the research, a descriptive survey model was used within the scope of the quantitative research method as it aims to determine the current situation. Information about the sociodemographic variables discussed in the study was obtained with the “Personal Information Form” developed by the researcher. In the statistical evaluation of the data, the assumption of normality was first examined with the Kolmogorov-Smirnov and Shapiro-Wilk tests ($P < .05$). In the study, it was determined with the Mann Whitney U test whether the total scores of the scale and the total scores of the sub-dimensions differed according to the variables of gender, employment status and spouse employment, and with the Kruskal Wallis H test whether they differed according to the variables of age, duration of marriage and number of children. The relationship between Spousal Support Scale and Family Peace Scale total scores and sub-dimension total scores was determined by the Spearman correlation coefficient. The research findings were considered significant at the $p < 0.05$ significance level. All statistical calculations were made in SPSS 22.0 V statistical package program.

Results, Discussions and Suggestions:

1. It has been determined that there is a positive and significant relationship between the perceived spousal support of married individuals and family tranquility.
2. Spousal support and family tranquility levels were determined to differ according to gender.
3. It has been determined that the perceived spousal support of married individuals in the 25-34 age range in terms of financial aid and information support is higher than other age groups.
4. While perceived spousal support differed according to the duration of marriage, it was determined that the level of family tranquility did not differ according to the duration of marriage.
5. According to the number of children, perceived spousal support and felt family tranquility, it was determined that the social interest support of the individuals who do not have children is higher than the individuals who have children.

6. It was determined that the financial aid and information support and social interest support sub-dimension total scores of the working individuals were higher than the non-working individuals. It was determined that the family tranquility perceived by the working individuals compared to the non-working individuals did not differ.
7. It was determined that the general level of satisfaction affecting the family tranquility of individuals with working spouses is higher than those whose spouses are not working.

Considering the results of the research, it is seen that there is a strong positive link between spousal support and family tranquility. It is thought that issues such as sharing duties and responsibilities in marriages, meeting emotional and social needs, roles related to children and the support felt in duties and providing perceived financial support between spouses also affect the meaning, happiness, satisfaction and tranquility that the individual. It is thought that male participants' perceived spousal support and family tranquility in their marriage are high, male participants perceive more support from their spouses, and at the same time, the perceived support may have increased family tranquility. It has been determined that emotional and social support decreases as the age increases. However, it was determined that family tranquility did not differ significantly depending on age. It was determined that as the duration of marriage increased, there was a decrease in family tranquility and spousal support. It has been determined that the perceived spousal support of married individuals varies according to the characteristics of the child, and the child is not a factor in the formation of a peaceful environment in the family.

Further research in order to determine the variables that predict family tranquility and information on how the family tranquility system of individuals who are part of the homes is affected would be useful. The abilities of couples who are considering marriage can be increased in order to obtain training on the importance of spousal support, which is one of the variables that affect the family tranquility before marriage. Besides, it may be beneficial to provide family training on the factors of tranquility in the family. It is considered that it would be beneficial to increase investments in health expenditures for family counseling services and in family and marriage counseling services in social service units.

Keywords: Spousal Support, Family Tranquility, Married.

